

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2021.11(143).20
УДК 796.088

Михнюк О. В.,
курсний офіцер навчального курсу, Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова
Русанівський С. В.,
завідувач кафедри вогневої підготовки, Національна академія внутрішніх справ
Безпалій С. М.,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, професор кафедри вогневої підготовки,
Національна академія внутрішніх справ
Федченко О. С.,
кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри вогневої підготовки,
Національна академія внутрішніх справ
Крук О. М.,
кандидат юридичних наук, доцент кафедри вогневої підготовки, Національна академія внутрішніх справ
Лисук Р. В.,
старший викладач кафедри вогневої підготовки, Національна академія внутрішніх справ
Сіваков В. П.,
викладач кафедри вогневої підготовки, Національна академія внутрішніх справ
Штома В. Д.,
викладач кафедри вогневої підготовки, Національна академія внутрішніх справ

СПОРТИВНЕ ОРІЄНТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ

У статті обґрунтовано необхідність впровадження спортивного орієнтування як ефективного засобу фізичної підготовки майбутніх офіцерів ЗСУ в освітній процес ВВНЗ. В процесі впровадження засобів спортивного орієнтування в освітній процес підготовки майбутніх офіцерів спостерігалось вдосконалення рівня спеціальної фізичної підготовленості, розвиток фізичних, психологічних, морально-вольових якостей та формування прикладних навичок у курсантів. Спортивне орієнтування – це вид спорту, у якому гармонійно поєднуються фізичні, розумові та психологічні якості. Методи дослідження: теоретичний аналіз науково-методичної літератури, передового досвіду Збройних Сил України, керівних документів. З'ясовано, що заняття спортивним орієнтуванням сприяють розвитку загальних і спеціальних фізичних якостей та військово-прикладних умінь та навичок, вихованню морально-вольових якостей у курсантів, що дозволяє рекомендувати даний вид спорту як ефективний засіб фізичної підготовки військовослужбовців до майбутньої військово-професійної (бойової) діяльності.

Ключові слова: спортивне орієнтування, військово-прикладні види спорту, фізична підготовка, курсанти.

Mikhnyuk O., Rusanivskii S., Bezpalii S., Fedchenko O., Kruk O., Lysyk R., Sivakov V., Shtoma V. Sports orienteering as a means of cadets' physical training. The article substantiates the need to introduce sports orienteering as an effective means of physical training of future officers of the Armed Forces in the educational process of higher education. In the process of introducing of sports orienteering in the educational process of training future officers, there was an improvement of the level of special physical fitness, development of physical, psychological, moral and volitional qualities and the formation of applied skills of cadets. Sports orienteering is a sport that harmoniously combines physical, mental and psychological qualities. Training sessions in sports orienteering are aimed at strengthening the health of cadets, providing comprehensive physical fitness, development of special physical qualities that are characteristic of this type of activity, achieving maximum sports results in competitions, mastering techniques and tactics of orienteering, which directly affect the formation strong-willed qualities of servicemen in future professional activity. Research methods: theoretical analysis of scientific and methodical literature, best practices of the Armed Forces of Ukraine, guiding documents. It was found that sports orienteering promotes the development of general and special physical qualities and military-applied skills, education of moral and volitional qualities in cadets, which allows to recommend this sport as an effective means of physical training of servicemen for future military-professional (combat) activities.

Key words: sports orienteering, military-applied sports, physical training, cadets.

Постановка проблеми. Збройний конфлікт на сході України, який розпочався ще з 2014 року й триває донині, переріс у гібридну війну, що обумовлює актуальність проведення наукових досліджень щодо вдосконалення різних сторін підготовленості особового складу Збройних Сил України (ЗСУ). Бойові дії на території Донецької та Луганської областей мають свої особливості, які характеризуються підступними маневрами, взяттям особового складу в оточення та його дезорганізацією шляхом влаштування засідок для військовослужбовців (засідка під Жовтневим у 2014 році, «Львівський котел» у 2014 році, бої за Дебальцеве у 2015 році) [1]. Ймовірність виникнення небезпечної ситуації, потрапляння в ізоляцію, оточення, захоплення, аварійне покидання бойової бронетехніки, ситуації під час проведення спеціальних операцій на ворожій території призводили до чисельних втрат живої сили, бойової техніки та дезорганізації підрозділів ЗСУ в цілому.

В ізоляцію потрапляли члени екіпажу підбитої бронетехніки, особовий склад, відрізаний від переміщення у складі колони військової техніки, військовополонені, втікачі тощо. Під потрапляння в ізоляцію також підпадають дозорні

пости, що висилаються на великі відстані, розвідувальні підрозділи та учасники спеціальних операцій, які часто проникають углиб ворожої території. Їм складно пересуватися по незнайомому рельєфу і місцевості без належної підготовки, а не знаючи особливостей місцевості неможливо виконати поставлене завдання.

Досвід бойових дій в ООС (АТО) на сході України довів необхідність розвитку та удосконалення військово-прикладних рухових умінь та навичок військовослужбовців, які сприяють швидкому і чіткому прийняттю вірних рішень на тлі граничних фізичних і психологічних навантажень, формуванню вмінням точно орієнтуватися у незнайомій місцевості, пересуватися на полі бою, вправно пересуватися у складних умовах, долати штучні і природні перешкоди у повному спорядженні та екіпіруванні, долати великі відстані, метати гранати, володіти основами тактики ведення бою, як вдень, так і вночі, володіти елементами ближнього бою (рукопашного бою) [1, 2].

Аналіз літературних джерел. Досвід використання військово-прикладних видів спорту для формування психофізичної готовності військовослужбовців до військово-професійної та бойової діяльності був відображений у наукових працях багатьох авторів. Так, О. Лойко, І. Пилипчак, Д. Логінов [3] стверджують, що використання засобів кросфіту формує у курсантів якісну фізичну підготовку до перенесення неочікуваних різнобічних навантажень, з якими вони стикатимуться у процесі навчально-бойової діяльності; І. Овчарук, К. Сидорченко [4] встановили, що бойова армійська система є комплексом взаємопов'язаних компонентів (видів) спеціалізованої фізичної підготовки, який забезпечує психофізичну готовність військовослужбовців до виконання завдань за призначенням. О. Зарічанський [5] доводить, що рукопашний бій формує світогляд, вольову саморегуляцію та сприяє розвитку морально-вольових якостей військовослужбовців, необхідних на полі бою; М. Корчагін, В. Откидач [6] довели вплив занять військово-спортивним багатоборством на показники фізичного стану курсантів ВВНЗ. Отже, аналізуючи наукові праці авторів можемо сказати, що військово-прикладні види спорту за своїми особливостями та спрямуванням формують фізичну готовність та позитивно впливають на успішність професійної діяльності військовослужбовців та передбачають високий загальний рівень фізичної підготовленості військовослужбовців, набуваючи при цьому військово-прикладні навички та вміння, які є необхідними у сучасному бою. Однак необхідно зауважити, що всі ці наукові дослідження, на наш погляд, були проведені без достатнього врахування досвіду використання військово-прикладних видів спорту для забезпечення ефективності бойової діяльності, які, завдяки своїй мисленнєвій діяльності, призвели б до розвитку і вдосконалення таких навичок, як сприйняття просторово-часових відношень, уваги, образної, короткочасної та довготривалої пам'яті, наглядно-образного та оперативного мислення, орієнтування у складних ситуаціях. На нашу думку, в умовах сьогодення найбільш ефективним засобом формування військово-прикладних рухових навичок у військовослужбовців у поєднанні з фізичними, розумовими та психологічними якостями, які сприяють формуванню психофізичної готовності бійця до виконання завдань за призначенням, є спортивне орієнтування.

Мета: обґрунтування необхідності впровадження спортивного орієнтування як ефективного засобу фізичної підготовки майбутніх офіцерів ЗСУ в освітній процес ВВНЗ.

Методи дослідження: теоретичний аналіз науково-методичної літератури, передового досвіду Збройних Сил України, керівних документів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Різнобічна спрямованість та прикладний характер засобів спортивного орієнтування вплинули на їх впровадження до фізичної підготовки у ВВНЗ. В процесі впровадження засобів спортивного орієнтування в освітній процес підготовки майбутніх офіцерів спостерігалось вдосконалення рівня спеціальної фізичної підготовленості, розвиток фізичних, психологічних, морально-вольових якостей та формування прикладних навичок у курсантів. Спортивне орієнтування – це завжди щось нове, цікаве та захоплює. Тут не встановлюються рекорди, та бути кращим можна лише тут і зараз. Це вид спорту, у якому гармонійно поєднуються фізичні, розумові та психологічні якості [7]. Вивчення даної теми передбачає формування навички використання засобів фізичної підготовки для підтримання належного рівня фізичного стану, уміння за допомогою спортивної карти і компаса пройти контрольні пункти, розташовані на місцевості. Результат визначається за часом проходження дистанції. Саме тому в спортивному орієнтуванні результат залежить в рівних мірах від фізичних та розумових здібностей і знань орієнтувальника [8, 9].

Навчально-тренувальні заняття зі спортивного орієнтування спрямовані на зміцнення здоров'я курсантів, забезпечення всебічної фізичної підготовленості, розвиток спеціальних фізичних якостей, що характерні для цього виду діяльності, досягнення максимального спортивного результату у змаганнях, оволодіння технікою і тактикою орієнтування, які безпосередньо впливають на формування вольових якостей військовослужбовців у майбутній фаховій діяльності. Тому у навчально-тренувальному процесі застосовується велика кількість засобів спортивного орієнтування. В підготовці спортсменів головне місце займає орієнтувальний біг, що є інтегруючою ланкою між фізичним навантаженням (біг у різних його різновидах) та розумовим, спрямованим на виконання техніко-тактичних дій [9]. Цей військово-прикладний вид спорту сприяє розвитку загальної витривалості, сили, координаційних та швидкісних здібностей, які є необхідними у майбутній військово-професійній діяльності.

Техніка орієнтування передбачає багаторазову зміну темпу бігу, його швидкості, часті, але короткочасні зупинки. Нерівномірність, аритмічність бігу залежить від складності місцевості, фізичної та техніко-тактичної підготовленості і мотивації орієнтувальника. Частий перехід від підйому до спуску, від чистого лісу до тяжкопрохідного, зміна ґрунту (пісок, відкриті галявини, дорога) – все це пред'являє високі вимоги до фізичних та функціональних можливостей спортсменів. Нестандартні умови у спортивному орієнтуванні потребують пристосування м'язів, зв'язок, вестибулярного апарату до таких змін [7]. Перебуваючи в конкретних умовах орієнтувальник повинен вміти обирати найбільш раціональну техніку бігу, щоб подолати ту чи іншу тяжку ділянку дистанції з найменшою втратою сил і часу [9]. Крім того, переміщуючись по місцевості необхідно долати такі перешкоди, як повалені дерева, канави, ями, штучні об'єкти, що потребує відповідної

швидкісно-силової підготовленості м'язів ніг. При проходженні тяжкопрохідної місцевості до роботи залучаються руки, які допомагають розсувати гілки кущів, та корпус тіла, який нахилється в різні сторони для найшвидшого проходження цієї ділянки [9]. Зимовий період передбачає освоєння елементів спортивного орієнтування на лижах. При пересуванні на лижах до роботи залучається більша кількість м'язів, в порівнянні з іншими видами вправ на витривалість. Особливе навантаження припадає на м'язи ніг, рук, спини та живота. Велика амплітуда рухів, ритмічне чергування напруження і розслаблення сприяють розвитку м'язової сили, створюють сприятливі умови для роботи серцево-судинної та дихальної систем. Засоби лижної підготовки позитивно впливають на формування та зміцнення кістково-м'язової системи, тонізують роботу ЦНС, покращують роботу видільної системи, загартовують організм, підвищують стійкість до низьких температур [9]. Додаткова складність спортивного орієнтування полягає в тому, що курсантові при переміщенні бігом чи на лижах необхідно виконувати ряд розумових операцій: отримувати інформацію в результаті читання карти, слідування за місцевістю та діями інших орієнтувальників, аналізувати ситуацію та робити висновки щодо напрямку руху, подальших дій.

Фізична підготовка орієнтувальника включає в себе фізичні вправи для розвитку витривалості, сили, гнучкості, швидкісних та координаційних здібностей. В спортивному орієнтуванні розрізняють загальну (ЗФП) і спеціальну фізичну підготовку (СФП). ЗФП включає в себе вправи загальнорозвиваючого характеру із різних видів спорту з метою досягнення загального фізичного розвитку. Під впливом загальнорозвиваючих вправ покращується діяльність серцево-судинної, дихальної систем, нервової та інших систем, підвищується сила окремих груп м'язів, зміцнюються зв'язки, підвищується їх еластичність і збільшується рухливість суглобів, вдосконалюється загальна координація рухів і розвиваються життєво необхідні рухові навички. Фізичні вправи з інших військово-прикладних видів спорту застосовуються з метою розвитку окремих фізичних якостей, характерних для певної спеціалізації військовослужбовців. Засобами ЗФП служать різноманітні фізичні вправи: загальнорозвиваючі вправи з предметами та без них, спортивні та рухливі ігри, естафети, кросовий біг, лижні гонки та ін. СФП спрямована на розвиток спеціальних рухових дій та фізичних якостей, що необхідні орієнтувальнику. Основними засобами СФП є: біг, пересування на лижах з орієнтуванням; легкоатлетичні кроси; бігові та спеціально-підготовчі вправи, спрямовані на вибірковий розвиток функціональних систем і груп м'язів, що беруть участь у прояві вищезазначених якостей. Силова підготовка орієнтувальника ведеться головним чином в динамічному режимі, тобто застосовуються вправи з великою амплітудою і швидкістю руху. Особливої уваги потребують литковий м'яз і м'язи-згиначі стегна. Найкращими засобами їх силової підготовки є різні види стрибкових вправ та вправи з обтяженням. Для зимового орієнтування необхідні вправи для зміцнення м'язів рук, спини, черевного пресу (згинання-розгинання рук в упорі лежачи, кидки набивного м'яча з різних вихідних положень, імітаційні вправи з гумовим амортизатором, вправи на тренажерах та ін.) [9]. Заняття зі спортивного орієнтування проводяться на свіжому повітрі переважно в лісних або паркових зонах, що сприяє загартовуванню організму, підвищенню опірності організму до різних простудних та інфекційних захворювань, вдосконаленню адаптаційних можливостей організму [7]. Таким чином, спортивне орієнтування – складний багатокomпонентний військово-прикладний вид спорту, в якому для досягнення високого результату необхідно в рівній мірі володіти всіма компонентами: фізичною, технічною, тактичною, психологічною та інтегральною підготовленістю. Не менш важливим є наявність перелічених компонентів і для забезпечення ефективності професійно-бойової діяльності військовослужбовців. Вміння орієнтуватись є важливою умовою успішного виконання бойового завдання. В ситуації виживання важливість цього вміння значно збільшується. Тому військові повинні твердо знати та вміти використовувати засоби і прийоми орієнтування.

Висновки. З'ясовано, що заняття спортивним орієнтуванням сприяють розвитку загальних і спеціальних фізичних якостей та прикладних навичок, вихованню морально-вольових якостей у курсантів, що дозволяє рекомендувати даний військово-прикладний вид спорту як ефективний засіб фізичної підготовки військовослужбовців ЗСУ до майбутньої військово-професійної (бойової) діяльності.

Перспективи подальших досліджень полягають у дослідженні рівня фізичних якостей курсантів, які займаються спортивним орієнтуванням.

Література

1. Біла книга 2018 : Збройні сили України. Міністерство оборони України : ФОП Москаленко О. М., 2019. 170 с.
2. Лотоцький І. Р., Дзяма В. В., Романів І. В. Вдосконалення фізичної підготовки військовослужбовців засобами прикладних видів спорту // Матеріали Міжнародної наук.-метод. конф. «Вдосконалення системи фізичної підготовки у Збройних Силах України в умовах сьогодення та приведення її до сумісності зі стандартами армій країн-членів НАТО», 13-14 грудня 2016 р. К. : НУОУ, 2016. С. 82–84.
3. Лойко О. М., Пилипчак І. В., Логінов Д. О. Застосування засобів кросфіту в програмі фізичної підготовки курсантів ВВНЗ // Матеріали II Міжнародної наук.-метод. конф. «Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки і спорту у Збройних Силах України, правоохоронних органах, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України», 14-15 лютого 2019 р. К. : НУОУ, 2019. С. 152–154.
4. Овчарук І. С., Сидорченко К. М. БАРС – комплексний компонент у професійній підготовці військових фахівців // Матеріали II Міжнародної наук.-метод. конф. «Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки і спорту у Збройних Силах України, правоохоронних органах, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України», 14-15 лютого 2019 р. К. : НУОУ, 2019. С. 159–161.
5. Зарічанський О. А. Рукопашний бій як засіб формування морально-вольових якостей військовослужбовців військової служби правопорядку // Матеріали II Міжнародної наук.-метод. конф. «Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки і спорту у Збройних Силах України, правоохоронних органах, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України», 14-15 лютого 2019 р. К. : НУОУ, 2019. С. 150–152.

6. Корчагін М. В., Откидач В. С. Удосконалення фізичного стану курсантів засобами військово-спортивного багатоборства // Матеріали IV Міжнародної наук.-метод. конф. «Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки і спорту у Збройних Силах України, правоохоронних органах, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України», 19 листопада 2020 р. К. : НУОУ, 2020. С. 203–204.

7. Березовський В. А. Спортивне орієнтування як варіативний компонент програми з фізичної культури для учнів старшої школи // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2015, Вип. 3(1). С. 54–56.

8. Коломієць Н. М., Кирпенко В. М., Полтавець А. І., Божко Є. В. Спортивне орієнтування як засіб підготовки військовослужбовців // Матеріали Міжнародної наук.-метод. конф. «Вдосконалення системи фізичної підготовки у Збройних Силах України в умовах сьогодення та приведення її до сумісності зі стандартами армій країн-членів НАТО», 13-14 грудня 2016 р. К. : НУОУ, 2016. С. 291–294.

9. Константинов Ю. С., Глаголева О. Л. Уроки ориентирования: учебн.-метод. пособие. М. : ФЦДЮТиК, 2005. 328 с.

Reference

1. "Bila knyha 2018 : Zbroini syly Ukrainy. Ministerstvo oborony Ukrainy" : FOP Moskalenko O. M., 2019. 170 s.
2. Lototskyi I. R., Dziama V. V., Romaniv I. V. "Vdoskonalennia fizychnoi pidhotovky viiskovosluzhbovtiv zasobamy prykladnykh vydiv sportu" // Materialy Mizhnarodnoi nauk.-metod. konf. "Vdoskonalennia systemy fizychnoi pidhotovky u Zbroinykh Sylakh Ukrainy v umovakh sohodennia ta pryvedennia yii do sumisnosti zi standartamy armii krain-chleniv NATO", 13-14 hrudnia 2016 r. K. : NUOU, 2016. s. 82–84.
3. Loyko O. M., Pilipchak I. V., Loginov D. O. "Zastosuvannya zasobiv krosfitu v programi fizichnoyi pidgotovki kursantiv VVNZ" // Materiali II Mizhnarodnoyi nauk.-metod. konf. "Suchasni tendentsiyi ta perspektivi rozvitku flzichnoyi pidgotovki i sportu u Zbroynih Silah Ukrayini, pravoohoronnih organah, ryatuvalnih ta inshih spetsialnih sluzhb na shlyahu evroatlantichnoyi integratsiyi Ukrayini", 14-15 lyutogo 2019 r. K. : NUOU, 2019. s. 152–154.
4. Ovcharuk I. S., Sidorchenko K. M. "BArS – kompleksniy komponent u profesyniyi pidgotovtsi viyskovih fahivtsiv" // Materiali II Mizhnarodnoyi nauk.-metod. konf. "Suchasni tendentsiyi ta perspektivi rozvitku flzichnoyi pidgotovki i sportu u Zbroynih Silah Ukrayini, pravoohoronnih organah, ryatuvalnih ta inshih spetsialnih sluzhb na shlyahu evroatlantichnoyi integratsiyi Ukrayini", 14-15 lyutogo 2019 r. K. : NUOU, 2019. s. 159–161.
5. Zarichanskyi O. A. "Rukopashniy biy yak zasib formuvannya moralno-volovih yakostey viyskovosluzhbovtiv viyskovoyi sluzhbi pravoporyadku" // Materiali II Mizhnarodnoyi nauk.-metod. konf. "Suchasni tendentsiyi ta perspektivi rozvitku flzichnoyi pidgotovki i sportu u Zbroynih Silah Ukrayini, pravoohoronnih organah, ryatuvalnih ta inshih spetsialnih sluzhb na shlyahu evroatlantichnoyi integratsiyi Ukrayini", 14-15 lyutogo 2019 r. K. : NUOU, 2019. s. 150–152.
6. Korchagin M. V., Otkidach V. S. "Udoskonalennia fizichnogo stanu kursantiv zasobami viyskovo-sportivnogo bagatoborstva" // Materiali IV Mizhnarodnoyi nauk.-metod. konf. "Suchasni tendentsiyi ta perspektivi rozvitku flzichnoyi pidgotovki i sportu u Zbroynih Silah Ukrayini, pravoohoronnih organah, ryatuvalnih ta inshih spetsialnih sluzhb na shlyahu evroatlantichnoyi integratsiyi Ukrayini", 19 listopada 2020 r. K. : NUOU, 2020. s. 203–204.
7. Berezovskiy V. A. "Sportivne orientuvannya yak variativniy komponent programi z fizichnoyi kulturi dlya uchniv starshoyi shkoli" // Naukoviy chasopis Natsionalnogo pedagogichnogo universitetu imeni M. P. Dragomanova. Seriya 15 : Naukovo-pedagogichni problemi fizichnoyi kulturi (fizichna kultura i sport), 2015. 3(1). s. 54–56.
8. Kolomiets N. M., Kirpenko V. M., Poltavets A. I., Bozhko E. V. Sportivne orientuvannya yak zasib pidgotovki viyskovosluzhbovtiv // Materiali Mizhnarodnoyi nauk.-metod. konf. "Vdoskonalennia systemy fizychnoi pidhotovky u Zbroinykh Sylakh Ukrainy v umovakh sohodennia ta pryvedennia yii do sumisnosti zi standartamy armii krain-chleniv NATO", 13-14 hrudnia 2016 r. K. : NUOU, 2016. s. 291–294.
9. Konstantinov Yu. S., Glagoleva O. L. Uroki orientirovaniya: uchebn.-metod. posobie. M. : FTsDYuTiK, 2005. 328 s.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2021.11(143).21
УДК 373.3/5.015.31:[355.01:172.15] (477)

Остапенко О.І., Тимчик М.В., Бінецький Д.О., Касіч Н.П.
Інститут проблем виховання НАПН України

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛАБОРАТОРІЇ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

У статті розкрито ретроспективу інноваційної діяльності лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя за період 2011 – 2021 років; проаналізовано стан роботи закладів загальної середньої освіти щодо фізичного та військово-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді. Незадовільний стан фізичного та військово-патріотичного виховання учнівської молоді закладів загальної середньої освіти, визначили напрями наукових досліджень лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя: протягом 2011 – 2013 рр., досліджувалась тема: «Організаційно-педагогічні умови фізичного виховання учнів у позакласній роботі загальноосвітніх навчальних закладів»; протягом 2014 – 2016 рр., досліджувалась тема: «Військово-патріотичне виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів у позакласній роботі»; протягом 2017 – 2019 рр., досліджувалась тема «Методика формування у старшокласників готовності до захисту Вітчизни». З 2020 року і до сьогодні досліджується тема «Військово-патріотичне виховання учнів в умовах ідейно-світоглядної конфронтації». Виклад основного матеріалу ґрунтується на результатах роботи, інноваційній діяльності, наукових здобутках роботи лабораторії фізичного розвитку та здорового